

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Ενημερωτική σειρά άρθρων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

Αμοιβαία Κεφάλαια κλειστού και ανοικτού τύπου

Τι πρέπει να γνωρίζουν
οι επενδυτές
για τα δικαιώματα
και τις υποχρεώσεις τους

Τα αμοιβαία κεφάλαια ή οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ) που είναι και η ορθή και ευρύτερη τους ονομασία, αποτελούν επενδυτικούς φορείς που συλλέγουν από το κοινό κεφάλαια και δημιουργούν μία κοινή περιουσία η οποία επενδύεται συλλογικά. Αυτή η κοινή περιουσία, δηλαδή το συνολικό κεφάλαιο του ΟΣΕ, είναι χωρισμένη σε μερίδια που αντιστοιχούν στους επενδυτές-μεριδιούχους του εν λόγω ΟΣΕ ανάλογα με το ποσό συμμετοχής του κάθε επενδυτή-μεριδιούχου στο κεφάλαιο του ΟΣΕ.

Το κεφάλαιο αυτό μπορεί να διαχειρίζεται, επενδύοντάς το, μόνο εξειδικευμένος φορέας που θα λειτουργεί ως **Εταιρεία Διαχείρισης** του ΟΣΕ (**management company**) και τελεί υπό την εποπτεία αρμόδιας εποπτικής Αρχής. Υπεύθυνος φορέας για τη φύλαξη του ενεργητικού των ΟΣΕ είναι ο λεγόμενος **Θεματοφύλακας (custodian)**. Ο Θεματοφύλακας εκτελεί καθήκοντα ταμίας του ΟΣΕ και οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζει την προστασία του ενεργητικού του ΟΣΕ. Ο Θεματοφύλακας πρέπει να είναι έγκυρος οργανισμός που να διαθέτει την απαραίτητη πείρα και γνώση, όπως για παράδειγμα ένας τραπεζικός οργανισμός. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Εταιρεία Διαχείρισης να ενεργεί πάντοτε κατά τρόπο ανεξάρτητο από τον Θεματοφύλακα και αποκλειστικά προς το συμφέρον των μεριδιούχων, ανεξάρτητα από το εάν ενδεχομένως η Εταιρεία Διαχείρισης και ο Θεματοφύλακας του ΟΣΕ ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιρειών.

Η διαχείριση του κεφαλαίου του ΟΣΕ γίνεται με βάση **προκαθορισμένη επενδυτική πολιτική** η οποία αντικατοπτρίζεται στο ενημερωτικό δελτίο του ΟΣΕ (το οποίο εκδίδεται για σκοπούς ενημέρωσης του επενδυτικού κοινού) και βασίζεται στην αρχή της κατανομής των κινδύνων. Οι επενδυτικές επιλογές του ΟΣΕ χαρακτηρίζουν το επίπεδο κινδύνου που αναλαμβάνει ο ΟΣΕ. Επομένως, ο επενδυτής πρέπει να γνωρίζει τον χαρακτήρα του ΟΣΕ στον οποίο πρόκειται να συμμετάσχει έτσι ώστε η επενδυτική στρατηγική που ακολουθείται από την Εταιρεία Διαχείρισης να ταιριάζει στο επενδυτικό προφίλ του επενδυτή και να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του.

Κάθε ΟΣΕ είναι υποχρεωμένος να δημοσιεύει, εκτός από το ενημερωτικό δελτίο, περιοδικές εκθέσεις και άλλες πληροφορίες σχετικά με τις τιμές των μεριδίων. Έχοντας τις πληροφορίες αυτές, κάθε μεριδιούχος μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποφασίσει να εξαργυρώσει / εξαγοράσει /

πωλήσει τα μερίδια που κατέχει σε έναν ΟΣΕ και ο ΟΣΕ είναι υποχρεωμένος να τα εξαγοράσει στην καθαρή αξία στην οποία αποτιμώνται τα μερίδια τη δεδομένη στιγμή.

Οι ΟΣΕ διακρίνονται σε **κλειστού τύπου** (ή κλειστής κεφαλαιουχικής βάσης) και **ανοικτού τύπου** (ή μεταβλητής κεφαλαιουχικής βάσης). Το κεφάλαιο ενός ΟΣΕ ανοικτού τύπου είναι χωρισμένο σε ίσης αξίας μερίδια των οποίων η καθαρή αξία αλλάζει ανάλογα με τις μεταβολές στην αξία του καθαρού ενεργητικού. Με την εισδοχή νέων επενδυτών σε ένα ΟΣΕ ανοικτού τύπου, ο αριθμός των μεριδίων αυξάνεται και το κεφάλαιο του ΟΣΕ μεγαλώνει, ενώ με την εξαργύρωση / εξαγορά μεριδίων (πώλησή τους πίσω στο ΟΣΕ), ο αριθμός των μεριδίων του ΟΣΕ καθώς και το κεφάλαιο του ΟΣΕ μειώνονται, και έτσι πάντα η αξία των μεριδίων παραμένει ανάλογη με την αξία του κεφαλαίου του ΟΣΕ. Αντίθετα, τα ΟΣΕ κλειστού τύπου εκδίδουν ένα προκαθορισμένο αριθμό μεριδίων αφού είναι καθορισμένου κεφαλαίου και τα μερίδια αυτά διατίθενται προς αγορά και πώληση σε οργανωμένη αγορά ή άμεσα μέσω της Εταιρείας Διαχείρισης δημιουργώντας έτσι μια δευτερογενή αγορά που υπόκειται στη ζήτηση και την προσφορά.

Η συμμετοχή σε ένα ΟΣΕ δεν είναι ανέξοδη. Τόσο κατά την είσοδο ενός επενδυτή σε ένα ΟΣΕ όσο και κατά την έξοδο από αυτόν συνήθως ο μεριδιούχος επιβαρύνεται με προμήθεια εισόδου ή και εξόδου. Επίσης, το ενεργητικό ενός ΟΣΕ δύναται να επιβαρύνεται με διάφορα έξοδα που αφορούν στην διαχείριση του ΟΣΕ (αμοιβή Εταιρείας Διαχειρίσεως, αμοιβή Θεματοφύλακα, δαπάνη αλληλογραφίας, δημοσιεύσεις κλπ).

Στην Κύπρο υπάρχουν δύο νομοθεσίες που διέπουν τους ΟΣΕ. Ο περί ΟΣΕΚΑ Νόμος που αφορά τους ανοικτού τύπου ΟΣΕ οι οποίοι επενδύουν σε κινητές αξίες [ανοικτού τύπου Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)] και οι οποίοι υπόκεινται στην εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και ο περί Διεθνών Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων (ΔΣΕΣ) Νόμος που αφορά τους ΟΣΕ ανοικτού (οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των ΟΣΕΚΑ) και κλειστού τύπου που επενδύουν σε κινητές και άλλες αξίες και οι οποίοι υπόκεινται στην εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Ενημερωτική σειρά άρθρων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Για τα προηγούμενα άρθρα μπορείτε να απευθυνθείτε στον διαδικτυακό τόπο <http://cysec.gov.cy>